

Володимир Слободян

к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування ім. С. Юрія,
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

Дмитро Слободян

студент гр. О-31б,
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Висвітлення проблем, пов'язаних з розробкою основних напрямів фінансової політики держави, реформуванням складових фінансового механізму, удосконалення управління фінансами на мікро-, мезо- та макрорівнях було і залишається актуальним на даний час і прогнозовану перспективу. Про це переконливо свідчить невтомна діяльність визначного вченого і організатора науки та освіти С. І. Юрія і сучасна практика державного управління з залученням до вирішення нагальних фінансових проблем наукових установ та громадськості.

Прикладом такої взаємодії може стати недавно створена Наукова школа «Інклюзивна економіка» нашого навчального закладу, діяльність якої орієнтується на проблеми розвитку економіки Подільського регіону з позицій інклюзивності (інклюзія від англ. *inclusion* – включення, залучення), тобто максимально орієнтований на залучення до всіх сфер життєдіяльності усіх членів суспільства, незалежно від фізичних можливостей, віку, національності тощо. Тому акцент в дослідженнях Наукової буде робитись на суттєві моменти інклюзивного розвитку економіки: зростання та розвиток, інклюзивність, наступність поколінь та стійкість розвитку. Серед цих проблем важливе місце займають фінансові аспекти.

Слід зазначити, що Всесвітнім економічним форумом впроваджено альтернативну систему показників економічного

розвитку країн, яка є більш сучасним аналогом валового внутрішнього продукту (ВВП) – головного економічного показника, яким визначається становище країни в світі. Рекомендовано використовувати індекс інклюзивного розвитку, який включає 12 показників [1].

До першої групи показників під назвою «Зростання та розвиток» відносяться :

- ВВП на душу населення;
- продуктивність праці – ВВП на одного працівника;
- очікувана тривалість здорового життя (роки);
- зайнятість населення (відсотки).

До другої групи показників «Інклюзивність» віднесено:

- коефіцієнт розшарування суспільства за доходами (0-100 балів);
- рівень бідності (відсотки);

– коефіцієнт розшарування суспільства за розподілом багатства (0-100 балів);

– медіанний дохід.

До третьої групи «Наступність поколінь і стійкість розвитку» входять показники:

– скориговані чисті заощадження (відсотки від валового національного доходу);

– парникова інтенсивність ВВП (викиди вуглекислого газу);

– державний борг (відсоток від ВВП);

– коефіцієнт демографічного навантаження (відсотки) [1].

Проаналізувавши світові та вітчизняні тенденції в питанні інклюзивної економіки Науковою школою «Інклюзивна економіка» затверджено тематику наукових досліджень, серед яких значну частку займають фінансові аспекти, а також загальні питання, що стосуються багатьох економічних сфер наукових досліджень.

Діяльність Наукової школи «Інклюзивна економіка» нашого навчального закладу регламентується відповідним Положенням, схваленим Вченою радою інституту [2]. В Положенні, зокрема, відмічено, що Наукова школа здійснює науково-дослідну, науково-інноваційну, науково-організаційну, науково-методичну, винахідницьку, грантову та проектну діяльність [2, с. 2]. Відповідно до вимог Положення затверджено тематику наукових досліджень.

Одним із напрямків наукових досліджень Наукової школи є тема «Науково-практичні засади інклюзивного розвитку економіки України у воєнний та післявоєнний період», в розвиток якої розглядаються питання (підтеми) забезпечення конкурентоспроможності національної економіки; публічного управління в контексті сталого інклюзивного розвитку країни; економічна парадигма соціально-економічного розвитку інклюзивних інституцій; стійкості місцевих фінансів в умовах інклюзивної економіки; формування фінансових ресурсів для реалізації соціальної та регіональної політики.

Іншим напрямком досліджень є тема «Обліково-фінансове забезпечення інклюзивної економіки». При цьому, зокрема, розглядаються проблемні питання: інструменти фінансової інклюзії у розвитку інклюзивної економіки; обліково-аналітичне забезпечення інклюзивної економіки; державні фінанси в умовах суспільного вибору та інституалізації інклюзивної економіки; людський капітал у формуванні потенціалу інклюзивної економіки.

Ще одним колективом досліджується інструментарій цифрової трансформації економіки України. При цьому розглядаються такі проблеми: інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації; діджиталізація в умовах євроінтеграції; цифрова трансформація освіти в умовах воєнного стану; технології відкритого навчального середовища та «хмарні» системи у підготовці здобувачів ЗНО; компаративістика інформаційно-освітніх інновацій.

Безумовно, що в своїй діяльності Наукова школа «Інклюзивна економіка» буде орієнтуватись на здобутки українських і світових вчених, серед яких

чільне місце займає С. І. Юрій. Наші рекомендації щодо функціонування інклюзивної економіки України, безперечно, будуть слугувати на благо нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Індекс інклюзивного розвитку. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/індекс_інклюзивного_розвитку
2. Положення про наукову школу «Інклюзивна економіка» НРЗВО
«Кам'янець-Подільський державний інститут»